

Kovács Péter (1932–2009)

2009. április 27-én vettünk búcsút Veszprémben Kovács Péter erdőmérnöktől, aki életének 77. évében rövid szenvedés után, váratlanul hunyt el. Utolsó útjára a rokonok, barátok, évfolyamtársak, erdész-

kollégák, munkatársak, vadásztársak, ismerősök népes, gyászoló csoportja kísérte.

Kovács Péter Fertőszentmiklóson, egy hatgyermekes parasztcsalád ötödik gyermekeként nevelkedett. Tanulmányait szülőfalujában kezdte, majd a soproni bencés gimnáziumba járt, később az eszterházi (ma Fertőd) Porpáczy Aladár neves kertész által vezetett középiskolában tanult és ott is érettségizett.

Állami gazdaságokban végzett beosztott agronómusi munka után 1951-ben kezdte meg tanulmányait az Agártudományi Egyetem Erdőmérnöki Karán és a már önálló Erdőmérnöki Főiskolán fejezte be. A pályára a természet szeretete mellett a vadászat iránti érdeklődése is vonzotta. Egyetemi tanulmányait 1955-ben fejezte be jó eredménnyel, egyetlen utóvizsga, évhalasztás nélkül.

A Székesfehérvári Erdőgazdaságnál kezdett el dolgozni 1955-ben műszaki vezetőként, majd 1957-től erdészvezetőként. 1959-ben kötött házasságot Varga Margit tanítónővel, akivel élete végéig példás szeretetben és egyetértésben élt együtt.

1961. év végétől a korabeli Balatonfelvidéki Állami Erdőgazdasághoz (a mai VERGA Zrt. egyik jogelődjéhez) helyezték át, Szentgálon lett erdészvezető. Ettől kezdve egy sor szervezeti átalakítás tette mozgalmassá az életét: A Szentgáli Erdészet központja Hérendre került, majd az erdőgazdaság a Honvédelmi Minisztérium kötelékében 1967-től MN Veszprémi Erdőgazdasággá alakult. Az új szervezetben más beosztás várt rá. 1978-ig volt az erdőgazdaság termelési előadója. 1978-tól a Veszprém megyei Tsz Szövetség főmunkatársaként dolgozott 1989-es nyugdíjba vonulásáig. Megszervezte Veszprém megyében a termelőszövetkezeti erdészeti társaságokat, ezzel kiszélesítette a szövetkezeti erdőgazdálkodás lehetőségeit. Később ezekre a szakmai szervezetekre és az ezekben dolgozó szakemberekre épült a megye magánerdő-gazdálkodása. A Tsz Szövetség-nél szakmunkásképzéssel, erdészeti szakemberek továbbképzésével, hazai és külföldi tanulmányutak szervezésével is foglalkozott.

Hosszú évekig vadásztársasági vadász-mester, majd két cikluson át megyei vadász-mester volt. 18 éven keresztül, 1996-ig tevékenykedett a megyei és az Országos Trófea Bíráló Bizottságban. Szakszerű és odaadó vadászati szervező és szakmai tevékenységét Nimród Vadászéremmel, valamint a Hubertus kereszt ezüst és arany fokozatával ismerték el.

Az Országos Erdészeti Egyesületnek 1954 óta tagja, a helyi csoport rendezvénye-

inek rendszeres résztvevője, aktív időszakában a szervezője is volt. Vidámsága, jó humora, kiváló nótaismerete mindig jó hangulatot teremtett a közös együttléteken.

Szükszavúan talán ennyit mondanak a tényeszerű életrajzi adatok, én azonban nemcsak a kiváló erdész szakembertől, az idősebb kollégától, a tapasztalt vadásztól, hanem Péter bátyámtól, a fiatalokat szeretettel és türelemmel oktató, nevelő jó embertől is búcsúzom. A sors ugyan nem ajándékozta meg saját gyermekkel otthonotokat, Ti azonban mindig a szülői ház szeretetével fogadtátok a rokon, baráti kapcsolatok fiatal-ságát. Talán a hajdani népes szülői ház eredendő vendégszeretete, talán saját, született alaptermészeted, talán hűséges feleségednek, Margitkának segítő kedvessége adta, hogy velem együtt sok hajdani és mai fiatal erdész- és vadász kolléga kapott a tarisznyájába életre szóló útravalót Tőled az erdészet, vadászat ismereteiből és nem utolsó sorban emberségből.

Kedves Péter Bátyám!

A Kisalföld szelíd vidéke nevelt az erdő, a mező és a vad szenvedélyes szeretetére. Élet-utad a Bakony erdős hegyei közé, annak titokzatos vadászösvényeire vezetett. Most egy számunkra még ismeretlen égi ösvényre tér-tél. Mi, az itt maradók imáinkkal, a Bakony erdős hegyei az örök élet reményét hirdető friss tavaszi lombjokkal intenek búcsút Neked.

Isten veled, nyugodj békében!

Dr. Péti Miklós

Márcis Béla (1927–2008)

1927. április 22-én született Mosonban. Az elemi iskola után az óvári Piarista Gimnáziumban érettségizett. 1947-ben felvételt nyert a soproni Bánya-, kohó- és Erdőmérnöki Főiskola erdőmérnöki karára, melyet 1951-

ben „Jó eredmény”-nyel végzett el.

1952. január 1-jével a Mosonmagyaróvári Erdőgazdaságnál először üzemegységi erdőművelő, majd az Erdőgazdaságnál központi erdőművelő beosztást kapott. Nagy szeretettel és tisztelettel beszélt akkori főnökeiről, név szerint Balsay Lászlóról, Horváth Lászlóról, Rab Jánosról, Geschwind Gyuláról és Palla Zoltánról.

Mindig is az erdőművelés állt hozzá legközelebb, alkotóképességét ezen a téren tudta legjobban érvényesíteni.

Az átszervezéskor, 1953 áprilisától Budapesten, az Észak-magyarországi Erdők Igazgatóságánál dolgozott tovább, szintén nagy tudású szakemberekkel, mint Generich Lászlóval, Madas Lászlóval, Riedl Gyulával. Budapesten is mint erdőművelő fiatal mérnök kapott beosztást. 1953 decemberében az akkori főigazgató, Tömpe István, az Észak-magyarországi Erdők Igazgatóságát felszámolta, és az Erdőgazdaságokat részben a Sik vidéki, másrészt a Dunántúli Erdők Igazgatóságához csatolta. Ekkor tervosztály-vezetőként új beosztást kapott a Dunántú-

liaknál, amit nem tudott elviselni, és egyszerűen, „dirrel-dúrral” felmondott (szó szerint idéztem tőle). Félt a következményektől, hogy esetleg állás nélkül marad, de kérésére visszahelyezték a Mosonmagyaróvári Erdészethez.

1955. szeptember elsejéig erdészvezető-helyettesként és erdőművelőként dolgozott, majd kinevezték erdészvezetőnek, és ebben a beosztásában dolgozott nyugdíjazásáig, 1987 júliusáig. A 32 év alatt mintegy 2800 ha erdősítést végzett erdészgárdájával. 1958-tól '65-ig a hansági területek is az erdészethez tartoztak, a Hanság fásításának nagy munkáját kollégáival együtt kezdték el. 1954-ben indult a Duna hullámterének erdősítése, mely szintén az ő nevéhez fűződik. Később a hansági részeket leválasztották az erdészetről, így 4500 ha-on gazdálkodott tovább, magas színvonalon, melyet kitüntetései is bizonyítanak. Négyszer volt „Kiváló Dolgozó”, nyugdíjazásakor pedig a „Kiváló Dolgozó” ezüst fokozatát kapta a Minisztériumtól. Soha nem értett egyet a Rajka-Dunakiliti duzzasztómű és tározótó építésével, melynek 1200 ha erdő esett áldozatul, ez ellen TV nyilatkozatban is fellépett.

Én 1978-tól dolgoztam közvetlen irányítása alatt az erdészetenél, nagyon jó kollektív szellemet alakított ki mind a fizikai, mind az alkalmazotti dolgozókkal. Nem volt olyan probléma, akár személyes, akár vállalati, melyben ne intézkedett volna azonnal.

Munkatársait hagyta dolgozni, tág teret engedve elképzeléseinknek, melyeket mindig hathatósan támogatott. 2008. december 20-án vettünk tőle végső búcsút a Mosoni temetőben.

Béla bácsi, nyugodjál békében!

Pápai Tamás
Hcs elnök

Mitnyik László (1920–2009)

Az erdészek gyászai mintha sűrűsödnének. A seniorok közül egy év alatt igen sokan távoztak. Olyanok kapták meg az utolsó „behívójukat”, akik méltóságot, emberi értéket képviseltek. Ilyen kollégától, Mitnyik Lászlótól búcsúztak április 25-én Héregen, családjával, szülőfalujának lakói, barátai és kollégái. A szakma és a seniorok nevében Göncöl Imre évfolyamtársa a következő gondolatokkal köszönt el:

„Kedves Laci, mindnyájunk Laci Bácsija!

Igen, mindenki így szólított az évfolyamon, hiszen tíz évvel voltál idősebb nálunk. Később nem igen látszott ez a különbség, mert az élet rendje szerint lassan mindnyájan öregedtünk, te viszont fiatal tudtál maradni, pedig a sors nem bánt veled kesztyűs kézzel. Erdőmérnöki tanulmányaidat velünk kezdtél 1949-ben. 1952-ben azonban kizártak az egyetemről. Az okok, mint oly sok esetben, mondvacsináltak voltak. Édesapád ugyanis még az akkori törvények szerint sem volt kuláknak minősíthető. Az egyetemet két év kihagyása után folytathattad.

Az okleveled megszerzése után a Vértesi Erdőgazdaság Csákvári Erdészeténél helyezkedtél el. Koholt vádak alapján 1956-ban újra

bajba kerültél, aminek folyományaként 1958-ban hét hónapot „töltöttél” a tököli internáló táborban. Ezzel a priusszal az erdőgazdaságoknál nem tudtál elhelyezkedni. Az Erdészeti Tudományos Intézet Bükk-fennsíkon kijelölt kísérleti területén a feltáró utak építésével, a faanyagok kémlelés közelítésével foglalkoztál. 1963-ban a Gödöllői Erdőgazdasághoz kerültél erdőművelői munkakörbe. 1964-től az Erdőgazdasági és Faipari Tervező Iroda organizációs osztályán dolgoztál, s 1980-ban innen mentél nyugdíjba.

A nyugdíjazás csak a szakmai munka végét jelentette számodra. Az a munkaszerep azonban, amelyet a géneidben hoztál magaddal, végigkísérte egész életedet. Nagy szorgalommal műveltél a családi ház kertjét, szőlői telepítéssel, gyümölcsfákat ültetél. A felkelő és a lenyugvó nap is gyakran talált a kertben. A természettel megajándékozta a rokonokat, ismerősöket. A dolgos kezű munkáját dicsérték a gyümölcsfáid, virágaid.

Laci Bácsi! Nyíltszívű, őszinte, becsületes ember voltál. Így tartunk meg emlékeztünkben. Isten Veled, nyugodjál békében!”

Kedves Laci, közvetítemmel a „rég múlt” Lillafüredi Erdészeti még élő munkatársai és a Bükk búcsúzik tőled. De búcsúzom senior kollégáid nevében is, ahol hűséges és kollegiális tagja voltál közösségünknek. Tiszteltük követendő szerénység, igényesség, a szakma iránti elhivatottságot, akire bajtársias szemléiséged miatt mindig számíthattunk. Hihetetlennek tűnik, hogy mégis volt alkalom, amikor ütköztél a korabeli „hatalmasságokkal”, de te mégsem méltatlankodtál. Türelemmel viselted a rád rótt következményeket. A Seniorok Tanácsában pontosságot és mintát képviseltél.

Senior kollégáid az erdőszal néhány sorával búcsúznak:

„Hát elbúcsúznunk tőled

Hűséges jó barát,

Befogad téged most a sír,

Pajtás jó éjszakát, csendes jó éjszakát.”

Dr. S Nagy L.– Gönczöl I.

Papp Sándor (1915–2009)

„Legyen már vége”, könyörgött a jó Istenhez Édesapám, már nem bírva tovább elviselni a kegyetlen szenvedéseket. A Teremtő 2009. február 28-án megkönyörült rajta és magához szólította. Élt majd egy

évszázadnyit, pontosan 94 évet. Megélt két világháborút és egy forradalmat, hogy 1990-ben 75 évesen fiatal lendülettel üdvözölhesse az akkor még nem sejtett, előre lejátszott és elárult rendszerváltozást. Hogy kérleltem a sorsot, teljesüljön azon óhaja, amely egy szabad és független hazában ad örök nyugalmat számára. Minden hiába volt. Amikor 2009 március idusán e sorokat írom, gyönyörű hazánkban sajátos diktatúra tombol.

Tartozom emlékének azzal, hogy párhuzamot vonjak 1939. és 2009. március 15-e

között. Napra 70 éve történt Kárpátalja visszafoglalása. Édesapám életének legszébb pillanatait élte meg, amikor harci járőrként az 1000 éves határra kitűzhetette a magyar zászlót. „Igen visszafoglaltuk, ami a miénk. Akkor még dicsőség volt magyarnak lenni saját hazánkban! Ma, 70 évvel később ez már esetenként gúny és cinikus megjegyzések tárgya.”, utalt mélységes szomorúsággal napjaink kiábrándító nemzetpolitikájára.

Ezért tartom fontosnak, hogy hosszú és szakmailag sikeres életének azon elemeit idézzem fel, amelyek fényt és reményt adhatnak a következő nemzedékeknek.

1915. február 12-én született a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Fábiánházán.

Édesapja úgy halt meg az első világháborúban, hogy soha nem találkozhatott fiával. Édesanyja újból férjhez ment így neki már nem jutott hely a családi házban. A valójában árva gyermeket nagyneje és erdész nagybátyja vette magához és nevelte. A kitanulón tanuló fiúnak esélye sem volt tovább tanulnia. Alkalmazta viszont a Károlyi birtok nagy tekintélyű erdőgazdónoka Szederjei Jenő gyakoronként.

Így kezdődött el 16 éves korában az a csodálatos életút amelynek főbb állomásai voltak Csobaháza, erdőgazdónokság, felsőszinevéri erdészet (Kárpátalja), a szini erdészet és 1946-tól a visegrádi erdészet egészen nyugdíjba vonulásáig.

Fényről és reményről szóltam. Igen 16 évesen már munkavezetője és irányítója a Csobaháza, Fenékpuszta határában megkezdett több száz hektáros erdőtelepítésnek a Károlyi birtokon. Katonaévei beágyazódtak munkás hétköznapijaiba, mivel 1943-ig több alkalommal is behívták, szétördelve ezzel szakmai pályafutását.

Ekkor már ifjúkori barátjának, Szederjei Ákosnak, a felsőszinevéri erdészvezetőnek segítségével napidíjként erdészeti és főképpen vadászati feladatokat lát el. Az 1940–1943 közötti évek gazdag életútjának legszebb vadászélményei közé tartoztak. A vadászatot magas szakmai szinten művelő és fanatikusan szerető Szederjei Ákos kiterjedt szakmai kapcsolatai révén az adott időszak miniszterelnöke, miniszterei rendszeres vendégek voltak gímszarvas-, medve- és fajdkakasvadászatokon. Szakmai kíséretükkel Édesapámat bízta meg. Az órákon át mesélt vadászélményekből kirajzolódott előttem a kor főszereplőinek rendkívül magas szintű vadászati kultúrája. Szó szerint vették Nemeskéri Kiss Géza királyi vadászmaster hivatalos vadászoknak írt és tőlük elvárt vadászati etikáját.

A háború befejezése a szini erdészetről érte Édesapámat, ahol – minisztériumi pályafutását megelőzendő – szintén Szederjei Ákos volt az erdészeti vezetője. 1946-tól a Dunakanyar ékköve a visegrádi erdészeti volt életük legszebb állomása. Nem véletlenül, hiszen az aktív korszakot követő nyugdíjas évekkel együtt 47 évet töltöttek el Édesanyámmal együtt. A visegrádi várkerületet követte 1950-től nyugállományba vonulásáig a lepencei kerület. Az akkor még háborítatlan szépségsű természetes erdei környezet nemcsak őket ejtette rabul, hanem személy szerint e sorok íróját is. Nem volt csoda te-

hát, amikor jómagam is ezt a síríg tartó hivatást választottam. A mai olvasónak talán hihetetlennek tűnik, de a gyógyfürdő feszített víztükrű nagy medencéje helyén levő illetmény kukoricaföldön évente 3-4 vaddisznó került terítékre.

Az akkori suszterréti, kispaphegyi fiatalosok ma rudas állományként hirdetik kiváló erdőnevelői munkáját. A pillisszentlászlói réteken történt erdőtelepítés vörösfenyői már többek, mint kopjafák. Nemcsak egy elmúlt korszakot idéznek, hanem élő tanúi a jövőt teremtő erdész tevékenységének. Erdei munkás-generációkat nevelt fel művelő asszonyoktól kezdve erdész-gyakornokokig, akik ma kiemelt tiszteletnek örvendenek hazai szakmai köreinkben.

Örökké visegrádinak vallották magukat annak ellenére, hogy 79, ill. 78 éves korukban – megfogadva családjuk tanácsát – a biztonyságot választva Pécsre költöztek. A jó Isten még 15 évvel gazdagította éveik számát, hogy 66 év házasságban eltöltött nehéz, de gyönyörű év után elszólítsa őket.

A majd egy évszázadnyi életút sem változott azonban a természet törvényein, mely szerint „Az erdő örök, de az erdész, aki szolgálja, sajnos múlandó.”

Édesapám elment. A jó Isten nyugtassa békében! Üdv erdészlelkének!

Dr. Papp Tivadar
erdőmérnök

Szegletes József (1920–2009)

A kismarosói római katolikus temetőben kísérté utolsó útjára szerető családja és néhány erdőmérnök diáktársa.

A Veszprém megyei Inotán gazdálkodó földműves családba született. Székesfehérváron érettségizett, majd elvégezte a Soproni Erdőmérnöki Főiskolát.

Nyugodjék békében.

Szél Ede (1925–2009)

2009. március 13-án elhunyt Szél Ede aranydiplomás erdőmérnök.

Szél Ede erdőmérnöki oklevelét 1949-ben szerezte meg a Műgyetem Erdőmérnöki Karán, Sopronban. Diplomája megszerzése után azonnal munkába állt és 1949-től 1985-ig nyugdíjba vonulásáig az erdőgazdálkodást szolgálta a következő munkahelyeken, beosztásokban:

Hegyvidéki Erdőgazdaság Nemzeti Vállalat, 1949-1950, előadó. Szentendrei Állami Erdőgazdaság, 1950-1952, üzemegység-vezető, főmérnök. Pestvidéki Állami Erdőgazdaság, 1952-1953, főmérnök. Állami Gazdaságok Minisztériuma, 1953, főelőadó. Pestvidéki Állami Erdőgazdaság Pillisszentkereszti Erdészete, 1954-1959, erdészvezető. Vértesi Állami Erdőgazdaság, 1959-1969, erdőművelési csoportvezető, termelési osztályvezető. Piliszi Állami Parkerdőgazdaság Szentendrei Erdé-

szete, 1969-1984, erdészetvezető. Központ, 1984-1985, műszaki-gazdasági tanácsadó.

Az Erdészeti Egyesületnek 1949-től volt aktív tagja. Szakmai és társadalmi munkája elismeréseként Kiváló Dolgozó kitüntetésben 4 alkalommal részesült és megkapta a „Budapest Sportjéért” emlékérmét (1978), valamint a „Széchenyi István” emlékérmét (1980).

Szakmai munkájában kiemelkedik a pilisi erdőállomány-átalakítás koncepciójának kidolgozása, valamint a Vértes–Gerecse–Kisalföld és Északi Pannonnhat erdőgazdasági technológiai utasítás kidolgozása.

Utolsó útjára 2009. március 20-án kísértük Szentendrén a Sztaravoda úti temetőben.

Emlékét tisztelettel őrizzük.

Bíró László

Várkonyi Vilmos (1940-2009)

Várkonyi Vilmos 1940. február 22-én született Kiskunhalason. Édesapja erdőmérnök, a Kiskunsági Állami Erdőgazdaság főmérnöke volt, aki családjával együtt egyike volt az 1943 és 44 között Kárpátalján szol-

gálatot teljesítőeknek. A család két fiúgyermeké közül az elsőszülött Vilmos volt az, aki az apai szakmai hagyatékot továbbvitte.

Vilmos tanulmányaiban nagyon tehetséges, mindig kitűnő tanuló volt. Így volt ez Sopronban az Erdészeti és Faipari Egyetemen is, ahol mindvégig jeles rendű volt. Az egyetem akkori dékánhelyettese dr. Káldy József minősítésében a következőket írja róla: „Az üzemi munka bármelyik területére kiválóan alkalmas. A szokottnál korábban lehet felelősségteljes beosztást rábízni, de elsősorban, mint kutató tudni képességeit legjobban kibontakoztatni. A kutatási kérdés-utánpótlás szempontjából felétlenül figyelembe kell venni.” Nos, Vilmos megmaradt a gyökereknél és édesapja nyomdokaiban szakmai pályafutását a Kiskunsági Erdőgazdaságban kezdte meg és 37 év szolgálat után ugyanonnan is ment nyugállományba. A gyakornoki idő letelte után a Kerekegyházi Erdészethez került műszaki vezetői beosztásba, majd két év elteltével, ahogyan azt Káldy professzor megjósolta, az erdészet vezetőjének neveztek ki. Tehetségét, magas fokú szakmai képzettségét és kitűnő vezetői hajlamát kamatoztatva nagy elszántsággal az erdészeti és helyi közösségbe beilleszkedve vezette eredményesen az erdészetet több mint három évtizeden át. Utolsó pár aktív szakmai évet a központban töltötte, mint erdőgazdálkodási osztályvezető. Tehetségére, nagy szakmai tapasztalatára bizton számíthatott és alapozott is az Erdőgazdaság felső vezetése.

Politikailag nem volt aktív. Csak annyira kapcsolódott az akkori pártirányításához, amennyire azt a kor meghatározó szelleme és a társadalmi elvárás megkövetelte tőle. Az akkori igazgatás sem bántotta ezért. Munkáját az erdőgazdaság vezetése mindig elis-

merzte, sokszoros kiváló dolgozó elismerést és igazgatói dicséretet kapott.

Habár az erdészet területének nagy része üzemi vadászterület volt, saját maga nem vadászott.

Hobbija az utazás és a fotózás volt. Számos külföldi országban járt, nagy érdeklődéssel tanulmányozta az idegen nemzetek szokásait, hagyományait, a külföldi kultúrákat, útjairól kiváló fotókat készített, tartott diavetítéseket.

Harmonikus, boldog családi életet élt. Felesége, két gyermeke és unokái biztos hátteret jelentettek számára. Ez különösen utolsó éveiben volt számára nagyon fontos, amikor látása teljesen megromlott.

Nyugdíjas éveiben sem hagyta el a szakmai közösséget. Az egyesületi helyi csoport rendezvényeket, kirándulásokat aktívan látogatta. Az egyesületi Erdészklubban az elmúlt évben ismertette életpályáját, melyet nagy élvezettel és érdeklődéssel hallgatunk. Szerencsés ember volt. A szakma klasszikus aranykorában tevékenykedett, egy igazi tő melletti világban, amikor minden technikai csoda nélkül is óramű pontossággal zajlott az élet. A mellékelt kép május 23-án készült az erdészszakmáján. Itt találkoztam vele utoljára.

A Kecskeméti Köztetőben búcsúztunk tőle, ahol a búcsúzó beszédében Szabó János évfolyamtársa többek között a következőket mondta: „...Nem távozik közülünk az, ki emlékeinkben tovább él.”

Kedves Vili bácsi mi megőrzzük emlékezetünkben, üdv. az erdésznek és nyugodj békében!

Koczka Zoltán

Wisnovszky Károly (1928–2009)

„Partraszállottam. Levonom vitorlám. A szelek mérgét nemesen kiálltam”. Berzsenyi Dániel „Osztályrészem” című versének első sorai jutottak eszembe, amikor váratlanul ért a szomorú hír: Wisnovszky Ká-

roly erdőmérnököt, egykori egyetemi évfolyamtársunkat magához szólította az Úristen. Ezt követően több nap telt el, mialatt filmszerűen megelevenedtek előttünk gazdag és küzdelmes életútjának ismert állomásai, mígnem elérkezett a végső búcsú időpontja. És most itt állunk ravatala előtt a Műegyetem Bánya-, Kohó- és Erdőmérnöki Karának 1947-ben Vele együtt iratkozott hallgatói képviselőjében, hogy elköszönjünk és megköszönjük jóságát, barátságát, sok-sok fáradozását. Szomorú szívvel jöttünk, hogy utolsó útjára is elkísérjük egykori választott elnökünket, aki meghatározó vezetője volt évfolyamunknak akkor, amikor erdőmérnök-hallgatók voltunk és az maradt egy életen át. Az 1951-ben valétáló erdőmérnök-hallgatók a soproni Alma Mater falai közül kikerülve egyre bővülő családot képeztek azért, hogy valétalnokunk, Karcsi barátunk évről évre találkozóra hívta az élvfolyamot. A találkozók létszáma egyre gyarapodott, de elérkezett az idő,

amikor egyre kevesebb lett az évfolyamtársak száma. Lassan mindannyian túléltük a 80 éves kort és sokan az örök hazába költöztek közülünk. Ennek ellenére a résztvevők száma a gyerekek, az unokák és a dédunokák belépésével tovább bővült. Ezt a magas színvonalú emberi és szakmai kapcsolatrendszer Karcsi és Felesége építette ki úgy, hogy a végtszűzességet jelentő temetésen olyan lelki, szellemi alkotásnak tekinthetjük, amire ráillik Cicero egykori megállapítása: „Exegi monumentum aere perennium”- szabad fordításban: ércnél maradandóbb emléket állítottam. Ezt az emléket és emlékezést őrzik azok, akik még életben vannak. Erre az emlékezésre hivatkozva várják Karcsi halhatatlan lelkét a túlvilágra költözött évfolyamtársaink is és minden bizonnal baráti szeretettel kísérik őt a Mindenható Isten elé. Itt válnak Karcsi jótettei, az élete megpróbáltatásait jelentő földi kereszthordozása, örök értékűvé.

Amikor Wisnovszky Károly erdőmérnökötől, évfolyamtársunktól és jó barátunktól búcsúzunk, nehéz eldönteni, hogy emberi nagyságának, érdemeinek sokasága közül melyeket emeljük ki. Úgy vélem a legméltozabb az, ha életútjának néhány állomását, mozzanatát idézzük fel és ezeken keresztül tisztelgünk igaz emberi, keresztény mivolta, szakmai tisztessége és mérnöki alkotásainak hazai és nemzetközi elismertsége előtt.

A mi generációnk emberi, szakmai pályafutásának lényeges része 1947–1990 közé, a kegyetlen diktatúra időszakára esik, amikor a sok forrásból táplálkozó félelem, emberi gyengeség számos ember gerincét törte ketté. Wisnovszky Károly egyetemi éveink alatt, a törvénytelen ségek tobzódása idején mutatta meg évfolyamunknak, hogy igaz ember tudott lenni az embertelenségek közepette. Bárán ítélte el a rosszat és példájával hirdette a jót akkor is, amikor ez mérhetetlen veszélyek forrása volt. Emberi magatartása, bátor kiállása révén vált a 20. századi erdőmérnök-hallgatók egyik legnagyobb, köztisztelőben álló vezéregyéniségévé. Súlyos árat fizetett érte számos más évfolyamtársunkkal egyetemben. Közvetlenül az oklevél megszerzése előtt, 1951-ben, amikor már az egyik soproni kirakatban elhelyezték a végzős évfolyam tablóját – amelyen Karcsi, mint valétalnok szerepelt – következett be a megtorlás. Őt is eltávolították az egyetemről számos társával együtt. Ma már lehetetlen hitetlen felidézni a döbbenetet és a félelmet, amelyet az Erdőmérnöki Karról kizárt évfolyamtársaink átéltek. Lelkierős és a jövőben való bizakodás, a többiek együttérzése és kemény emberi mivoltuk segítette őket ezekben a vészterhes napokban, amikor úgy tűnt, hogy a gonosz szelleme győzött a jó felett.

Az egyetem kényszerű elhagyása után a kilátástalanságot növelte, hogy Karcsiék hiába jelentkeztek és vállaltak volna munkát tervező irodáknál, építéskéknél. Amikor kiderült, hogy politikai okokból az egyetemről eltávolították őket, bezárult előttük a reménység kapuja. Kedvező megoldást jelentett Karcsi számára az, amikor 1965-ben a MASZOBAL alkalmazta. Bányamérő, tervező, majd a külföldi kapcsolatok ügyintézője volt. Színvonalas tárgyalókészségét figyelembe véve, lehetővé tették számára, hogy számos országban folytasson tárgyalásokat. Az új iránti fogékonyság

révén minden korábbinál értékesebb eredményeket ért el, jól szolgálta a hazát és segített mindenkin, aki hozzá fordult. Az 1970-es évek elején már középvezető volt. Innen ment nyugdíjba.

Ez a rövid ismertetés is elegendő bizonyítéka annak, hogy Károly, aki közben okleveles erdőmérnök lett, ezzel a diplomával képes volt a bányászat területén is megszerzett szaktudásával a legjobbak közé emelkedni. Jellemző volt rá, hogy soha nem helyezte magát előtérbe, szerényen tett néha említést hazai és nemzetközi elismertségéről.

Annak ellenére, hogy az erdészettől viszonylag távoli szakterületen érte el eredményeit, hű maradt az erdőhöz. Emberi nagyságát igazolta az a kiemelést és megbecsü-

lést érdemlő tény, hogy példát mutatott a családi életéről, a családtagok megbecsüléséről, szeretetéről.

Sokszor tekintettem rá tisztelő nagybecsűléssel és kérdeztem magamban: Honnan ez a sokoldalú jóság, tisztesség, erkölcsileg szilárd emberi magatartás? Úgy hiszem, hogy mindezek forrása az a szeretet volt, amely élete valamennyi területén jellemezte magatartását. Tudta és a szeretet himnuszával harmóniában vallotta: ha szeretetem nincs, olyan vagyok, mint a zengő érc és a pengő cimbalom. Istenhite tette igazán erősé a megpróbáltatások során.

A földi életéhez tartozó végső búcsú záró perceiben a megrendülés, a bánat joggal hatalmába kerítheti az embert. Ott van azon-

ban rögtön az ellensúly, amelynek örülnünk kell: Egy igazi, talpig becsületes, hazáját, népét szolgáló, példamutató életet élő barátunktól, társunktól búcsúzunk. Ennek a búcsúzásnak van egy ritkán emlegetett jellemzője. Ez pedig a hálaadás. A Te Deum jelenti a záró akkordját az évfolyamtársak tisztelésének. Mindannyian hálát adunk a Mindenhátó Istennek, hogy egy nagyszerű évfolyamtárral, igaz emberrel ajándékozott meg bennünk.

Kedves Karcsi! Ezekkel a gondolatokkal búcsúzunk Tőled. Emlékedet őrizzük, az évfolyamunkért és sokan másokért kifejtett fáradozásaidat köszönjük. Áldjon meg érte Istenünk! Részesítsen az örök boldogságban!

Dr. Solymos Rezső

Szecső (Sommer) János életútja

Mindazoknak a Szegeden végzett erdőszaktudósoknak, akiket tanított, és akik még emlékeznek következetes szigorára, becsületre és hazafiságra nevelő egyéniségére.

1898. október 6-án született a felvidéki Selmechbányán Sommer János Adolf néven (1942-ben magyarosított Szecsőre).

Ősei francia hugenották voltak, akik később németekkel keveredtek. Mária Terézia idejében kerültek Pozsonyba, majd Selmechbányára.

Édesapja német származása ellenére magyar érzelmű volt, kizárólag magyarul beszélt, és 48-asnak vallotta magát, így unokája korán azonosulhatott a magyar eszmékkel, a hazafisággal, melyet élete végéig megtartott, és bennünket is arra nevelt.

A középiskolát Selmechbányán végezte végig kitűnő eredménnyel, majd az ottani Erdész-Bányász-Kohász Akadémiára iratkozott be.

A csehek bejövetelekor az akadémiát Sopronba helyezték át, tanulmányait ott fejezte be (akár édesapám), melyet szintén dicséretes eredménnyel fejezett be. Így nem okozott nehézséget munkába állása: a Palavichini birtokon, Szilvásváradon kapott állást.

Pozíciója stabil lévén, 1923 karácsonyán családot alapított, feleségül vette a nagyvisnyói tanítónőt (emlékszünk, sokat mesélt Nagyvisnyóról). Házasságukból két gyermek született, 1924-ben Gusztáv, 1928-ban Judit nevűek.

Kollégája rábeszélésére - a család biztosabb megélhetőségének érdekében - át-

ment a Budapesti MÁV Igazgatóságához, ahol talpaátvevő mérnökként tevékenykedett. Ezt az időszakot nekünk is sokat emlegette, főleg annak tanulságos eseteit.

Kiváló munkája elismeréseképpen hamarosan főmérnökké, majd műszaki tanácsossá nevezik ki.

Közben utászfőhadnagyként behívták katonai szolgálatra, ahol szintén maradandót alkotott; katonáival megépítették azt a támfalat, mely megakadályozta Gödöllő közelében a vasútvonalra való sorozatos földomlást.

A háború Németországba sodorta a MÁV-istákkal, majd teljes vagyonek Kobzásra ítélte az „Új” rendszer, de - ami a legfontosabb volt - a családnak sikerült együtt maradnia.

Bélistára került, munkanélküli lett, de jó híre álláshoz segítette. Először a még nem államosított fás cégek alkalmazták, az államosítást követően újra munkanélküli lett.

A családnak „kenyér” kellett, így kiment az erdőre hosztolni, ahol a tőle megszokott lelkiismeretességgel végezte munkáját. Ennek eredményeképpen egy egri erdőmérnök kezdeményezésére beadtak rehabilitációs kérelmet, mely eredményre vezetett. Így került 1951-ben az Erdőrendezőiséghez Debrecenbe, ahol apámmal kollégák és barátok lettek. Kiemelkedő munkájára itt is felfigyeltek, és magasabb beosztást kínáltak fel neki.

Az ára: lépjen be a pártba. Mivel erre nem volt hajlandó, mennie kellett, így került az akkor Debrecenben működő Erdészeti Technikumba szaktanárnak.

Időközben az iskola Szegedre költözött, és Ő vele ment, ahol - mint tudjuk - szolgálati lakást is kapott.

Egy idő után igazgatóhelyettes lett, majd 1957-ben igazgatónak akarták kinevezni. Az ár a szokásos: lépjen be a pártba. Amikor ezt megtagadta, el volt rá készülő, hogy elbocsátják, de csak az osztályfőnökséget vették el tőle. Később a rossz tanulmányi eredményeket produkáló negyedik osztály megmentése érdekében maga az igazgató kérte fel, hogy vegye kéz alá őket. Ezt elvállalta és ennek eredményeképpen év végére négy jeles tanuló lett, és nem bukott meg senki.

Ekkor felhívták a minisztériumba, és kitüntették, továbbá közölték vele, hogy senki nem küldheti nyugdíjba, addig tanít, ameddig akar.

1962-ig ismerjük tevékenységét, azt hiszem, nem volt véletlen, hogy mi is őt választottuk „atyánknak”.

Két infarktus után a tanítást 70 éves korában abbahagyta, kevés nevelőtanári tevékenységet még elvállalt.

Később Alsógödre költöztek a lányáékhoz, majd amikor a lánya beteg lett, az orvos fiához kerültek Miskolcra.

Egészsége és látása megromlott, többszöri műtéttel sem sikerült helyreállítani. A húszéves találkozásonkra való meghívásunk már nem érte életben.

Ott halt meg a fiánál 1982. május 30-án, ott is temették el.

Szeretett és tisztelt volt osztályfőnökünk nemcsak a szakmára, de az emberi tartásra, a tisztességre és a hazafiságra is tanított bennünket személyes példamutatásával.

Élete és munkássága mindannyiunk számára példamutató lehet.

Tartsuk meg jó emlékezettel, adjon neki a jó Isten békés, örök nyugalmat!

Temetési hely: Miskolc, Szentpéteri kapui temető IX. parcella 8. sor középtájon

Szil György